

Negocjujcie ceny energii

MIECZYŚLAW T. STARKOWSKI

Od ponad dwóch lat możemy wybierać dostawców energii elektrycznej. Niestety, ciągle to rozwiązanie nie zostało odpowiednio spopularyzowane. Liczba odbiorców, którzy się na nie zdecydowali, jest znikoma. Pozytywnym przykładem jest Częstochowa.

Od początku tego roku znacząco rośnie liczba zmian sprzedawców energii elektrycznej, choć ciągle pozostaje na niezadowalająco niskim poziomie. Wzrost ten jest skutkiem nadwyżki podaży energii na rynku oraz aktywności odbiorców przemysłowych w poszukiwaniu tańszej energii. Zmiana sprzedawcy na takiego, który oferuje produkt za niższą cenę niż konkurenci, jest jednym ze skutecznych sposobów obniżenia kosztów ponoszonych na energię.

Przed wszystkim konkurencja

– Warto się uaktywnić i poszukiwać ofert korzystniejszych cenowo, a także renegować zawarte wcześniej umowy – twierdzi Mariusz Swora, prezes Urzędu Regulacji Energetyki. – Regulacja nigdy nie jest równie skuteczna jak rynek. A do tego, żeby rynek się rozwijał, niezbędny jest aktywny udział odbiorców poszukujących korzystnych dla siebie ofert.

Gminy mogą zmieniać sprzedawcę energii elektrycznej już od 2004 r. Ale w praktyce zaczęły się uaktywniać dopiero trzy lata później. Nastąpiło wówczas rozdzielenie działalności przedsiębiorstw energetycznych, czyli dystrybucji (przesyłania) od sprzedaży (wytwarzania).

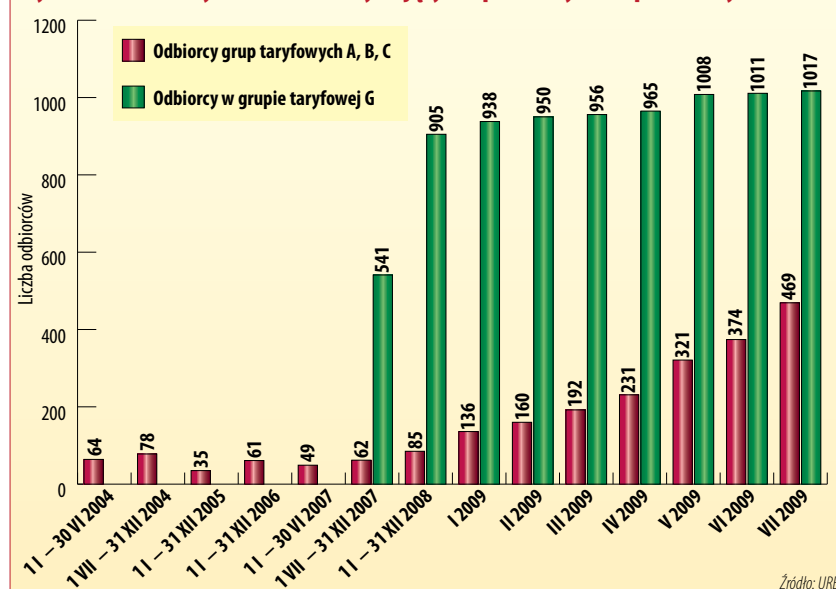
Obecnie obowiązuje prawo wyboru sprzedawcy, zwane zasadą TPA (*Third Party Access*). Jest ono gwarancją realizacji umo-

wy handlowej z wybranym sprzedawcą. W przypadkach naruszenia tej zasady, po uzyskaniu informacji o tym fakcie od jednej ze stron, prezes URE podejmuje działania w ramach przyznanych mu kompetencji.

W ub. r. prezes URE uprościł i skrócił procedury związane ze zmianą sprzedawcy. Mimo to ciągle jeszcze niewielu odbiorców skorzystało z takiej możliwości. Wynika to między innymi ze strategii koncentracji obrotu energią w grupach kapitałowych, która jest korzystna dla przedsiębiorstw, ale ogranicza rozwój konkurencji.

Do końca lipca br. sprzedawcę zmieniło niewiele **ponad 1000** odbiorców indywidualnych (gospodarstw domowych). Pewną dynamikę zmian sprzedawców obserwujemy w segmencie dużych odbiorców (komercyjnych). O ile w ub. r. takiej zmiany dokonały 23 podmioty, to już w pierwszym kwartale br. sprzedawcę zmieniło 127 firm. Tylko w maju tego roku zmiany dokonało zaś 90 przedsiębiorstw. Z monitoringu prowadzonego przez URE wynika, że ogółem z prawa zmiany sprzedawcy skorzystało łącznie prawie **1500 odbiorców** – zarówno w gospodarstwach domowych, jak i odbiorców komercyjnych (rysunek 1).

Rys. 1. Wzrost liczby odbiorców korzystających z prawa wyboru sprzedawcy

Źródło: URE.

Szansa dla gmin

Po przedsiębiorcach i odbiorcach indywidualnych przyszedł czas na gminy. Także one stają się aktywnymi uczestnikami rynku energii. Dla samorządów zmiana sprzedawcy jest szansą na pozyskanie tańszej energii, czyli dokonywania oszczędności w budżecie gminy.

Dobry przykład daje Urząd Miasta Częstochowy. Realizuje on politykę zrównoważonego rozwoju gospodarki energetycznej. Koszty zakupu energii spadły o 10 proc. już w pierwszym przetargu na zakup energii przeprowadzonym przez ten urząd.

– Widzimy więc, że choć oferty rynkowe przedsiębiorstw energetycznych nie są jeszcze liczne ani łatwo dostępne, to jednak możliwe jest dokonanie wyboru zgodnego z potrzebami i interesem gminy – podkreśla Mariusz Swora.

Od lipca ub. r. procedura jest skrócona i łatwiejsza. Większość kroków

Rozbieżne interesy

W ub.r. prezes URE uprościł i skrócił procedury związane ze zmianą sprzedawcy. Mimo to ciągle jeszcze niewielu odbiorców skorzystało z takiej możliwości. Wynika to między innymi ze strategii koncentracji obrotu energią w grupach kapitałowych, która jest korzystna dla przedsiębiorstw, ale ogranicza rozwój konkurencji.

może być wykonana przez nowego sprzedawcę działającego z upoważnienia odbiorcy, co czyni procedurę jeszcze mniej angażującą dla odbiorcy.

Wspierając odbiorców instytucjonalnych i promując zakupy energii elektrycznej w przetargach, eksperci URE opracowali przykładową kompletną dokumentację przetargową na zakup energii elektrycznej. Mogą z niej korzystać odbiorcy in-

stytucjonalni (na przykład gminy) przy zakupie energii elektrycznej dla potrzeb budynków użyteczności publicznej, szkół, przedszkoli, przychodni lekarskich itp. Dokumentacja przygotowana przez URE jest do pobrania na stronie internetowej Urzędu.

– Prowadząc działania edukacyjno-informacyjne promujące prawo swobodnego wyboru sprzedawcy, stykamy się z licznymi opiniami świadczącymi o trudnościach, jakie napotykać gminy i inni odbiorcy instytucjonalni przy próbach zmiany sprzedawcy energii – mówi Swora. – Chodzi również o nieudane przetargi, których niepowodzenie wynika między innymi z nietrafnego stosowania procedur prawa zamówień publicznych lub prawa energetycznego.

Efekt pracy URE uwzględnia stan rynku energii elektrycznej, a przede wszystkim fakt, że o ile na rynku energii elektrycznej istnieje możliwość wyboru sprze-

Specyfikacja istotnych warunków zamówienia (SIWZ) na sprzedaż energii elektrycznej dla punktów poboru (nazwa budynków, obiektów) o wartości nieprzekraczającej 133 tys. euro (fragment)

Wykaz dokumentów i oświadczeń, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia warunków udziału w postępowaniu:

- Aktualny odpis z właściwego rejestru albo aktualne zaświadczenie o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej, wystawiony nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert.
- Aktualna kserokopia decyzji udzielającej koncesji na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu energią elektryczną wydana przez prezesa Urzędu Regulacji Energetyki.
- Jeżeli wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zamiast dokumentów wymienionych w ust. 1 składa dokument lub dokumenty wystawione w kraju, w którym ma siedzibę lub miejsce zamieszkania potwierdzające odpowiednio, że:
 - nie otwarto jego likwidacji ani nie ogłoszono upadłości,
 - nie orzeczono wobec niego zakazu ubiegania się o zamówienie,
 powyższe dokumenty muszą być wystawione nie wcześniej niż 6 miesięcy przed upływem terminu składania ofert.
- Jeżeli w kraju pochodzenia osoby lub w kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania nie wydaje się dokumentów, o których mowa w ust. 2, zastępuje się je dokumentem zawierającym oświadczenie złożone przed notariuszem, właściwym organem sądowym, administracyjnym albo organem samorządu zawodowego lub gospodarczego odpowiednio kraju pochodzenia osoby lub kraju, w którym wykonawca ma siedzibę lub miejsce zamieszkania. Powyższy dokument musi być wystawiony z zachowaniem terminów, o których mowa w ust. 2.
- W przypadku wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia dokumenty określone w ust. 1–5 potwierdzające, że wykonawca nie podlega wykluczeniu z postępowania – składa każdy z wykonawców oddzielnie.
- Oświadczenie o spełnianiu warunków, o których mowa w art. 22 ust. 1 ustawy. W przypadku wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia oświadczenie to składa przynajmniej jeden z wykonawców lub wszyscy wykonawcy złożą oświadczenia lub wspólne oświadczenie, że łącznie spełniają te warunki.
- Oświadczenie wykonawcy, że wyraża zgodę na warunki zawarte w SIWZ.
- Oświadczenie o posiadaniu zawartej umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z operatorem systemu dystrybucyjnego działającym na terenie.
- Pełnomocnictwo dla osoby uprawnionej do reprezentowania wykonawców działających wspólnie w postępowaniu o udzielenie niniejszego zamówienia albo do reprezentowania ich w postępowaniu i zawarcia umowy objętej przedmiotem niniejszego zamówienia publicznego.
- Informacja banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej, w których wykonawca posiada rachunek, potwierdzającej wysokość posiadanych środków finansowych lub zdolność kredytową wykonawcy, wystawionej nie wcześniej niż 3 miesiące przed upływem terminu składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia albo składania ofert.

Źródło: URE

Foto: AWP

Zernica (Zernitz). Zabytkowy kościół pw. św. Michała z XII w.

dawcy, to brak jest możliwości wyboru przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się świadczeniem usług dystrybucji lub przesyłania energii elektrycznej, ponieważ działają one w ramach monopolu naturalnego. Przy zamówieniu usługi kompleksowej (zakup energii wraz ze świadczeniem usługi dystrybucji) oferent praktycznie może być tylko jeden – sprzedawca dotychczasowy.

Dokonano więc rozdzielenia usługi dystrybucji energii elektrycznej od jej zakupu, co umożliwiło faktyczną konkurencję spółek obrotu.

W związku z otwarciem rynku, URE rekomenduje gminom (jako podmiotom zobowiązanych do stosowania ustawy o zamówieniach publicznych) zawarcie umowy o świadczenie usług przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej w trybie z wolnej ręki i na czas nieograniczony oraz wyłonienie sprzedawcy tej energii w trybie przetargu nieograniczonego. Po dokonaniu wyboru nowego sprzedawcy i zawarciu z nim umowy sprzedaży należy przeprowadzić procedurę zmiany sprzedawcy. Pełny opis procedury oraz poradnictwo w tym zakresie znajduje się na stronie internetowej URE: www.ure.gov.pl.

Gmin jeszcze niewiele

Agnieszka Głośniewska, starszy specjalista ds. kontaktów z mediami URE

Nie możemy upubliczniać jednostkowych danych zebranych od firm energetycznych w trakcie monitoringu. A do takiego typu informacji należą nazwy gmin, które zmieniły sprzedawcę. Tych gmin jest na razie kilka, natomiast nasz urząd odnotowuje coraz większe zainteresowanie gmin. Urzędnicy URE odbierają coraz więcej telefonów od gmin, które pytają, co i jak mogą zrobić. Stąd nasz pomysł na ułatwienie pracy samorządowcom i przygotowanie przykładowej dokumentacji przetargowej. Pokazujemy tylko pozytywne przykłady, jak Częstochowa, która sama chce się chwalić swoimi osiągnięciami.

Zrównoważony rozwój

Dobry przykład daje Urząd Miasta Częstochowy. Realizuje on politykę zrównoważonego rozwoju gospodarki energetycznej. Koszty zakupu energii spadły o 10 proc. już w pierwszym przetargu na zakup energii przeprowadzonym przez ten urząd.

dził konsultacje z prezesem Urzędu Zamówień Publicznych.

Z korzyścią dla mieszkańców

Jak już wspomniano, Urząd Miasta Częstochowy ma doświadczenie w prowadzeniu racjonalnej gospodarki energetycznej i optymalizacji zaopatrzenia w energię, potwierdzone pozytywnie rozstrzygniętymi przetargami nieograniczonymi na zakup energii elektrycznej i wyłonieniem sprzedawcy energii. Kupujący musi być bowiem świadomy swoich praw i umiejętnie z nich korzystać. Takie korzystanie z zasad panujących na wolnym rynku sprawia, że kupujący jest po partnersku traktowany przez sprzedawców i odnosi wymierne korzyści. Urząd Miasta Częstochowy chętnie dzieli się doświadczeniami miasta, które świadomie realizuje politykę zrównoważonego rozwoju gospodarki energetycznej. Częstochowa przeprowadziła inwentaryzację techniczną, między innymi godzin pracy i komfortu energetycznego w instytucjach pożytku publicznego (szkoły, przychodnie itp.). Po uzyskaniu tych danych miasto zwróciło się do przedsiębiorstw energetycznych z propozycją renegotjowania umów, co spotkało się z pozytywną odpowiedzią. Oszczędności wynikające z pierwszego postępowania przetargowego przeprowadzonego przez Urząd Miasta Częstochowy szacowane są na 56 tys. zł. rocznie. W wyniku drugiego postępowania, w ciągu 9 miesięcy zaoszczędzono około 25 tys. zł, co łącznie daje kwotę 81 tys. zł. Obecnie Częstochowa śledzi *on-line* profile zużycia budynków użyteczności publicznej, co wyraźnie pomaga w racjonalnym użytkowaniu energii.

Samorządy terytorialne są znaczącymi i wiarygodnymi odbiorcami energii elektrycznej. Powinny być zatem traktowane w sposób partnerski przez przedsiębiorstwa energetyczne i spółki obrotu. Jednak żeby tak było, muszą mieć świadomość, że korzystając z uprawnień, jakie daje obowiązujące prawo, mogą skutecznie kształtować rynek energii elektrycznej. ■